

1985, 8. října – Sdělení VONS č. 476 „Milan Janča a Dana Peroutková zadrženi na státní hranici“ o zadrženi Milana Janči a jeho manželky Dany Peroutkové na hranicích s platnými doklady k vystěhování do SRN a o Jančově předchozí perzekuci, v příloze stížnost Milana Janči a Dany Peroutkové Inspekci ministerstva vnitra na tento postup z 2. října 1985.¹

Milan Janča, nar. 23. 5. 1947, invalidní důchodce, dříve bytem Šumice 253, okres Uherské Hradiště, a jeho manželka Dana Peroutková, nar. 23. 11. 1955, byli 1. 10. 1985 s platnými doklady k vystěhování do NSR zadrženi v České Kubici orgány celní a pasové kontroly a bez udání důvodů jim byly odebrány cestovní doklady.

Milan Janča byl od 10. 7. 1974 do 19. 6. 1980 ve vězení. Nejprve byl v r. 1975 odsouzen Krajským soudem v Brně k pěti letům odnětí svobody ve II. NVS za podvracení republiky podle § 98/1, 2a tr. z., protože u něho byla při domovní přehlídce nalezena jeho korespondence s Kamilem Hájkem z Deutsche Welle a písemnosti, týkající se žádostí o vystěhování, adresovaná čs. úřadům, jejichž obsah byl shledán závadným.² Během výkonu trestu byl odsouzen k dvaapůlletému trestu odnětí svobody za pokus poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr. z., k dalšímu trestu odnětí svobody na devět měsíců za hanobení rasy, národa a přesvědčení³ podle § 198 tr. z. a za napadení veřejného činitele podle § 156 tr. z. Všechny tresty mu byly uloženy postupně na základě obsahu různých dopisů a stížností, které Janča napsal během výkonu trestu. Z II. NVS v Ostrově nad Ohří byl převezzen do III. NVS ve Valdicích.⁴ V roce 1979 byl převezzen na vězeňské oddělení psychiatrické léčebny a 19. 6. 1980 byl přemístěn do civilní psychiatrické léčebny. Soud určil, že jeho způsobilost k právním úkonům bude omezena, a nařídil ambulantní psychiatrickou léčbu.⁵

Přikládáme stížnost Milana Janči a Dany Peroutkové, která popisuje incident na státní hranici.⁶

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 11, s. 1–2.

Inspekce ministra vnitra, Majakovského ulice, Praha 6
Věc: stížnost na postup orgánů celní a pasové kontroly

Dne 30. září 1983 jsme obdrželi všechny doklady, potřebné k vystěhování z Československa, včetně potvrzení o vyvázání ze státního svazku.

1. října 1983 jsme v Praze nasedli do rychlíku Praha–Mnichov. Kolem 12. hodiny jsme byli v České Kubici celně a pasově odbaveni a všechny doklady i ostatní náležitosti byly shledány v pořádku. Vlak se však dále zdržoval ve stanici. Po nějaké době jsme byli celníkem vyzváni, abychom i se svými zavazadly opustili vlak. Zdůvodnění se nám na naše dotazy žádného nedostalo. Když se dostavili i příslušníci pasové kontroly, kteří nám rovněž odmítli vysvětlit, proč nemůžeme v cestě pokračovat, a odnesli naše zavazadla na nástupiště, vystoupili jsme z vlaku, který odjel.

Na oddělení pasové kontroly jsme byli podrobeni opětovné důkladné prohlídce a byly nám odebrány cestovní doklady včetně vstupních víz do NSR. Místo nich jsme obdrželi potvrzení o odebrání cestovních dokladů, které podepsal kpt. Vaněk. Podotýkáme, že naše jednorázové výjezdní doložky byly orazítkovány, jako bychom byli odcestovali, čímž pozbyly svou platnost.

Zůstali jsme tedy na čs. hranici bez peněz, bez dokladů, bez bytu, bez prádla a bez občanství. Z vyhýbavých odpovědí na naše četné naléhavé dotazy jsme dospěli k názoru, že iniciátorem celé akce byli příslušníci StB v okrese nebo kraji našeho bývalého bydliště (Šumice 253, okr. Uherské Hradiště). Tato domněnka nám byla potvrzena na okrsku VB v Plzni, kde si službu konající příslušník telefonicky ověřoval pravdivost naší výpovědi na oddělení StB v Uherském Hradišti.

Naše situace vyžaduje neodkladné řešení a zjednání nápravy. Byli jsme svévolně poškozeni a žádáme bezodkladné vystavení nových cestovních dokladů, vrácení našich západoněmeckých víz a umožnění okamžitého výjezdu bez dalších bezdůvodných komplikací.

V Praze dne 2. října 1983
Dana Perutková, Milan Janča

POZNÁMKY

- ¹ Svědectví signatáře Charty 77 Milana Janči o jeho věznění v NVÚ Ostrov nad Ohří obsahuje článek „V ostrovském koncentráku“ publikovaný in: *Lidové noviny*, 2. 5. 1990, s. 4. K perzekuci M. Janči viz dále jeho otevřený dopis adresovaný „všem aktivistům z hnutí o lidská práva“ z NVÚ Ostrov nad Ohří z července 1976, LP, Sb. VONS, inv. č. 143, sign. II/1, kart. 26. Jančův dopis VONS obsahující zprávu o jeho špatné zdravotní a sociální situaci a žádost o pomoc z 2. 11. 1981 je uložen in: tamtéž, sign. II/2, kart. 26. Dále viz zpráva o perzekuci M. Janči a o jeho špatné zdravotní a sociální situaci z ledna 1981 a soubor dokumentů o jeho věznění a další perzekuci v letech 1974–1983 uložený in: tamtéž, sign. IV/1 a 3, kart. 26.
- ² Hlavní líčení u Krajského soudu se konalo dne 17. 1. 1975 v senátě složeném z předsedy JUDr. Vasilu Fedorka a soudců dr. Františka Hrabala, Rudolfa Halase, Františka Martiňáka a Hugo Odehnala. Rozsudek je uložen in: tamtéž, sign. I/1, kart. 26.
- ³ Správně hanobení národa, rasy a přesvědčení.
- ⁴ Do III. nápravně výchovné skupiny v NVÚ Valdice byl Janča převeden na základě rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech, který jej odsoudil pro trestný čin útoku na veřejného činitele a pro pokus o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině k odnětí svobody na dva a půl roku. Důvodem bylo šest dopisů, ve kterých Janča popisoval mj. kruté poměry ve věznicích v Ostrově nad Ohří. Opis části rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech z r. 1977 odsuzující M. Janču pro trestný čin útoku na veřejného činitele a pro pokus o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině a Alfonse Hajnara pro pomoc k trestnému činu poškozování zájmů republiky v cizině k nepodmíněnému trestu odnětí svobody je uložen in: tamtéž, sign. IV/3, kart. 26.
- ⁵ Janča byl částečně zbaven způsobilosti k právním úkonům, a to při vystupování před orgány státu a jinými institucemi plněním úkolů státu, při podávání návrhů, stížností a žádostí těmto orgánům a institucím, současně nebyl schopen disponovat svým případným nemovitým majetkem a movitým majetkem vyšší hodnoty. O částečném zbavení způsobilosti rozhodl Okresní soud v Jičíně 4. 7. 1978 v senátu složeném z předsedy Jiřího Závěského a soudců z lidu ing. Oldřicha Suchého a Josefa Zeleného. Rozsudek je uložen in: tamtéž, sign. I/2, kart. 26. K pobytu v psychiatrických léčebnách viz Jančův text „Pavilón č. 17“ popisující jeho pobyt v psychiatrické léčebně v Bohnicích a text „Z mezních chvil života“ obsahující úryvek z jeho dopisu matce z psychiatrické léčebny v Kroměříži z 24. 11. 1979. Tyto texty viz in: tamtéž, sign. IV/3, kart. 26.
- ⁶ K celému případu viz dále text „Kasuistika případu Milana Janči“ obsahující zprávu o perzekuci M. Janči a o jeho zadržení s manželkou na hranicích uložený in: tamtéž, sign. IV/2, kart. 26.